29 апреля - Международный день танца. Отмечается с 1982 года по решению ЮНЕСКО в день рождения французского балетмейстера Жана Жоржа Новера (29.4.1727-19.10.1810), реформатора и теоретика хореографического искусства, который вошел в историю как «отец современного балета». Разработал принципы героического балета и балета-трагедии.

Королеве Великобритании Елизавете II 21 апреля исполнилось 95 лет. Обычно она отмечает свой день рождения в апреле в семейном кругу, а в полдень в Лондоне запускают салют в честь королевы. В прошлом году салют отменили из-за пандемии коронавируса, в этом году, вероятно, его также не запустят, уже из-за траура.

День джинсов отмечают в последнюю среду апреля. Ношение джинсов в этот день стало символом протеста против ошибочных взглядов на сексуальные домогательства. Кампания началась после постановления Верховного суда Италии в 1998 г. о деле 1992 г., когда отменили приговор за изнасилование. На следующий день женщины в итальянском парламенте пришли на работу в джинсах в знак солидарности с жертвой.

АРХІВ

ЕСМАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ

Григорий САНЫЧ

Він був міністром освіти при гетьманстві Скоропадського та ініціював створення Української академії наук

Микола ВАСИЛЕНКО народився у родині нащадка козацького роду на Глухівщині (зараз – селище Есмань). Батько, працюючи писарем у Глухівському повітовому суді, змалку виховував у дитині інтелігентність та привчав до наук. І не випадково, - син невдовзі став …президентом Української академії наук.

Від Глухова – до Києва

Першу освіту Микола Василенко отримав у Глухівській прогімназії та Полтавській гімназії. Згодом закінчив історико-філологічний факультет Дерптського університету в Естонії, отримавши звання кандидата російської історії.

Переїхавши до Києва, розпочав педагогічну діяльність у середніх навчальних закладах Києва: викладав історію та російську мову у приватній жіночій гімназії, у Київській Фундуклеївській гімназії та в Кадетському корпусі.

Саме у київський період жит-

ФОТО З АРХІВУ

ЗЛИТТЯ З ПРИРОДОЮ. Відпочити від буденних справ вдавалося нелегко нашому земляку

ДОСЬЄ

МИКОЛА ПРОКОПОВИЧ ВАСИЛЕНКО (14 лютого 1866 р. – 3 жовтня 1935 р.)- історик, правознавець, політичний і громадський діяч, ініціатор ідеї створення Української академії наук та її другий президент. У доробку майже 500 наукових та публіцистичних праць, присвячених історії держави і права, історії України, дослідженню оригінальних пам'яток правової культури українського народу. 3 травня 1918 р. гетьманом Павлом Скоропадським був призначений міністром освіти та мистецтв.
У фондах Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олеся Гончара зберігаються твори Миколи Василенка, що були видані на початку XX ст. та перевидані у наш час.

НАШ МІНІСТР. Микола Василенко встиг попрацювати міністром освіти і закордонних справ Української держави

від Люблінської унії (1569 р.) до російсько-українського договору (1654 р.).

Революційні звитяги

Після Лютневої революції 1917 р. Микола Василенко встиг попрацювати у Міністерстві освіти Тимчасового уряду Росії, а у квітні-жовтні 1918 р. – міністром освіти і мистецтв України, виконував обов'язки голови уряду Павла СКОРОПАДСЬКОГО. На цих посадах він сприяв відродженню і розвитку науки, культури й освіти в Україні: брав участь у заснуванні бібліотек, архівів, музеїв, галерей, університетів, активно впроваджував українську мову в школах України.

Згодом уродженець Глухівщини повернувся до викладацької та наукової діяльності та став один з ініціаторів створення Української академії наук. Завдяки його зусиллям 14 листопада 1918 р. було ухвалено Закон про заснування Української академії наук, а 18 липня 1921 р. Миколу Прокоповича Василенка обрали президентом Української академії наук. Але вже на ,початку 1922 р. через непорозуміння з керівництвом Народного комісаріату освіти у

Саме у київський період життя Миколи виходять друком його перші наукові праці (оригінальні статті на різні історичні теми та рецензії на роботи інших дослідників). Він став членом історичного товариства Нестора Літописця, увійшов до складу багатьох громадсько-політичних і просвітницьких гуртків (Стара громада, Київське товариство грамотності, Комісія народних читань при Київському товаристві лікарів).

За нелегальний збір коштів на допомогу робітникам Києва й Петербурга, підтримку повстання саперів 1905 р. у Києві, зв'язки із революційними діячами, публікацію в «Киевских откликах» статей «антидержавного» змісту Миколу Василенка засудили до одного року тюремного ув'язнення, яке він відбув у «Крестах» у Петербурзі.

Під час перебування у в'язниці вивчав право та екстерном склав іспити за програмою юридичного факультету Новоросійського університету (Одеса), а у 1910 р. – склав іспити на ступінь магістра історії при Київському університеті.

Можливості наукової діяльності для нашого земляка були дуже обмежені. Хоч він був затверджений на посаді приват-доцента Київського університету, але його не було допущено до читання лекцій як «одного з представників українського сепаратизму», і він втратив приват-доцентуру. Довелося зайнятися адвокатурою (спочатку в окрузі Одеської Судової Палати, а згодом у Києві) та різною іншою працею для заробітку.

Практикуючи як адвокат, Микола Василенко продовжив активну громадську діяльність. Він був автором багатьох наукових та публіцистичних праць, здебільшого з історії України та історії права. У 1916 р. вийшла друком його фундаментальна монографія «Очерки по истории Западной Руси и Украины», що охоплювала період підпорядкуванні якого перебувала ВУАН, він з власної ініціативи залишає президентську посаду.

У вересні 1923 р. вченого заарештували за безпідставним звинуваченням в участі у контрреволюційній організації. У квітні 1924 р. відбувся суд, який виніс вирок – 10 років ув'язнення. Під тиском наукової громадськості вирок було переглянуто, й наприкінці 1924 р. вченого звільнили. Він повернувся до наукової діяльності, однак стан його здоров'я погіршувався з кожним роком. Помер наш земляк у Києві 3 жовтня 1935 р., похований на Лук'янівському кладовищі. ☎

У 2006 р. *Національний банк України викарбував та ввів до обігу пам'ятну монету на честь Миколи Василенка номіналом 2 грн.*

ІСТОРІЯ

Олексій ЛЕНСЬКИЙ

Музей в Сумах

ІДЕЯ створення виникла в 1918 р.

Гаряче обстоював її активний учасник революційного руху на Сумщині голова Селянської спілки Сумського повіту в 1905 р. А.П. Щербак. Наросвітою було створено комісію на чолі з учителем історії і географії реального училища Петром Петровичем Безсоновим. З поміщицьких садиб та будинків заможних громадян збиралися художньо-історичні цінності. Збір експонатів для майбутнього музею припинявся декілька разів.

Під тиском білої армії більшовики починають відступати. 11 червня 1919 р., заслухавши доповідь комісії по влаштуванню в Сумах художньо-історичного музею, повітовий виконавчий комітет прийняв постанову про передачу будинків садиби Сумовської в розпорядження комісії. 18 липня 1919 р. до Сум прибув Лев Давидович Троцький. Він провів інспекцію військових підрозділів і перевірив евакуацію всіх матеріальних цінностей від цукру і обладнання заводів до картин. З приміщення кадетського корпусу була забрана колекція Строганова, яку він подарував корпусу у 1908 р. 14 серпня війська білих увійшли в місто. Власникам повернули награбоване майно. Після того як наприкінці листопада 1919 р. білі залишили місто, дещо із зібраного було безсистемно виставлено в фойє Палацу праці. 9 січня там була виставка до 15-ї річниці подій 1905 р. Частину награбованого більшовиками в кінці 20-х років до Сум повернув Антон Щербак. 24 січня 1920 р. газета «Влада Радам" писала: «Все сокровища искусств, принадлежавшие сумской буржуазии. Перед изумленными взорами зрителей - рабочих, собравшихся во дворец, предстали во всей своей красоте десятки драгоценных картин старинных мастеров, статуи и статуэтки из мрамора, бронзы, фаянса и т.п., стильная старинная мебель, все то, что прежде принадлежало только буржуазии и что пролетарий мог видеть разве только во сне". 1 березня 1920 р. Н. Онацького призначають завідуючим секцією образотворчих мистецтв. Та ж газета 14 березня 1920 року писала, що відкриття музею затримується, бо будинок самовільно зайняв комсомол. Комсомол переселять на вул. Троїцьку в колишній будинок Шрейнера. 15 травня 1920 р. Онацький був присутній при опису складів в садибі Сумовської, яка на той час належала спілці споживчих товариств. 24 липня 1920 р. в тій же газеті було надруковано оголошення: «Вследствие начатой организации художественно-исторического музея в Сумах отдел народного образования настоящим предлагает зарегистрировать в течение 7 дней со дня объявления сего картины, статуи, бронзу, ковры, а также предметы старины и художественной промышленности, оставшиеся после бежавших владельцев и находящиеся в советских учреждениях, гражданских и военных клубах, культурно-просветительских кружках и на руках в частных лиц. Ответственность за невыполнение его падает на учреждения и лиц, у коих будут обнаружены названные предметы. Заведующий отделом Я. Зингер".

СВІТЛИНА з колективної світлини останнього випуску реального училища за 1918 р.

Далі буде